

مرجع شناسی و روش تحقیق

تأليف و تنظيم :

اسدالله جباري

سال ۱۳۹۴

سرشناسه	: جباری، سحر، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: مرجع شناسی و روش تحقیق / تالیف و تنظیم سحر جباری.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: و، ۸۵ ص.
شابک	: 978-600-364-533-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: منابع مرجع
موضوع	: پایان نامه ها
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴/۱۰۳۵Z / ج۲م
رده های دیویی	: ۷/۰۲۸
رده کتبی ملی	: ۴۰۸۱۲۲۸

مرجع شناسی و روش تحقیق

تالیف: سحر جباری

صفحه آرا و طراح جلد: بازار رضا (ع)

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۸۵ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰

شماره شابک: ۲-۵۳۳-۳۶۴-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۱۳۹۴/۱۰۳۵Z

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا (ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

۱.	پیشگفتار.....
۳	مقدمه.....
	فصل اول: کتاب و کتابشناسی
۶	بخش اول: پیدایش خط و چگونگی سیر تحول آن.....
۸	ابزارها و وسایل ضبط و انتقال دانش قبل از اختراع چاپ.....
۹	ابزارها و وسایل ضبط و انتقال دانش از اختراع چاپ تا کنون.....
۱۲	بخش دوم: کتابخانه.....
۱۲	نوع کتابخانه ها.....
۱۳	تاریخ مختصر کتاب و کتابخانه در جهان غرب.....
۱۶	طبقه بندی کتابها در کتابخانه.....
۲۱	روشهای نگهداری کتاب در کتابخانه.....
	فصل دوم: شناسایی مراجع
۲۴	بخش اول: مراجع تخصصی.....
۲۸	مراجع شرح حال یا بیوگرافی.....
۲۹	تراجم احوالی که جنبه مذهبی دارند.....
۳۰	بخش دوم: تعریف کتابشناسی.....
۳۰	مراجع مهم کتابشناسی های عمومی.....
۳۱	کتابشناسی های اختصاصی.....
۳۱	کتابشناسی های نوین.....
۳۳	بخش سوم: مراجع و منابع اسلامی.....
۳۳	مراجع نوین قرآنی.....
۳۵	مراجع قرآنی.....
۳۵	مراجع علم حدیث.....
۳۶	منابع تفسیرهای قرآنی.....
۳۸	بخش چهارم: منابع مهم عرفان و تصوف.....
۴۲	مهمترین مراجع نقد ادبی.....
۴۴	بخش پنجم: فرهنگها.....

۴۴	انواع فرهنگ ها
۴۵	مراجع عمومی:
۴۷	فرهنگ های موضوعی:
۴۸	فرهنگ های تخصصی غیر ادبی:
۵۱	بخش ششم:دائرة المعارف ها
۵۲	انواع دائرة المعارف
۵۳	دائرة المعارف های معروف خارجی
۵۶	بخش هفتم:مهمترین مآخذ برای درک متون کلاسیک
۵۶	الف) برای مآخذ دیوان حافظ
۵۷	ب) مولانا
۵۹	ج) فردوسی
۶۰	د) نظامی
۶۰	ه) سعدی
۶۱	و) سایر متون
	فصل سوم:تهیه و تنظیم رساله پژوهش
۶۴	ویژگی های منطقی نوشته علمی
۶۴	عنوان
۶۴	فهرست مطالب
۶۵	دبیاجه
۶۶	متن اصلی کتاب
۶۶	تعلیقات (افزوده ها)
۶۷	فهرست اعلام
۶۸	واژه نامه
۶۸	فهرست منابع و مآخذ
۶۹	روش نشان دادن منابع و مآخذ
۷۱	نشانه های اختصاری
۷۱	تفاوت تألیف کتاب با پایان نامه
۷۳	منابع

پیشگفتار

کتابی که در دست داری دیدن منظوری استفاده دانشجویان و اساتید پژوهشگران و دست اندرکاران پژوهش تدوین یافته است مهم ترین عاملی که نویسنده را بر آن داشت تا به تدوین این کتاب بپردازد بر خورد مکرر دانشجویان و پژوهشگران نوپایی بود که با مشکلات قابل ملاحظه ایی در فرایند پژوهش و یافتن مرجع مناسب روبرو بوده اند. تدریس و سرکار داشتن با پروژه های پژوهشی که دچار کاستی ها بوده اند موجب گردید که جای خالی یک کتاب برای دانش پژوهان به طور جدی احساس شود و در تدوین آن اهتمام گردد. فراوانند دانشجویانی که با نکات مهمی در فرایند طراحی و تدوین پژوهش خویش مواجهند در نتیجه با نوعی سردرگمی و نگرانی و نداشتن دستورالعمل روش و به ویژه آرایه کاری ضعیف می پردازند تمرکز این کتاب بر ارائه روش تهیه و تنظیم پژوهش در یافتن مرجع مناسب می باشد و به نحوی تدوین یافته است که می تواند مورد استفاده طیف گسترده ای از دانشجویان و دانش پژوهان در تمام رشته ها و زمینه های علمی قرار گیرد.

ساختار کتاب

این کتاب در ۳ فصل و ۹ بخش تدوین گردیده است سعی شده که مطالب کلیدی و سهم مورد نیاز پژوهش به بیانی ساده و قابل درک ارائه شود.

فصل اول به مفاهیمی اختصاص یافته است همچنین ابزارها و وسایل ضبط و انتقال دانش، کتاب و کتابخانه و نظمهای کتابداری و روشهای نگهداری کتاب در بررسی قرار گرفته است.

فصل دوم به مفاهیمی چون شناسایی مراجع تفصیل مراجع تخصصی، تاریخ ادبیات تذکرها و شرح حال و مراجع مذهبی و مراجع مهم کتابشناسی و مراجع انسانی و نوین قرآنی و مراجع علم و حدیث و عرفان و نقد ادبی و فرهنگ ها و دایره المعارف و انواع آن می پردازد.

فص سوم کتاب به تهیه و تنظیم رساله پژوهشی اختصاص یافته است در این فصل مفاهیمی همچون عنوان، فهرست مطالب، دیباچه و همچنین روش نشان دادن و استفاده از منابع و مآخذ مورد بررسی قرار گرفته است.

صمیمانه آرزو دارم که اساتید، صاحب نظران و پژوهشگران و به ویژه دانشجویان عزیزی که این کتاب را مطالعه می فرمایند نقطه نظر ها و نقد خود را بر ساختار و محتوی این مجموعه را کتبی یا شفاهی به نویسنده خاطر نشان سازند بی تردید پیشنهادات سازنده خوانندگان می تواند نقش سازنده ای در ارتقای کیفیت کتاب ایفا نماید.

www.ketab.ir

مقدمه

در آغاز هر تحقیقی، لازم است پژوهنده نخست با منابع تحقیق آشنایی حاصل کند و سپس شیوه استفاده از آن منابع و مآخذ را بیاموزد. هدف از تدوین این کتاب آن است که دانشجویان علاقه مند، کتابهایی را که در زمینه های مختلف تحقیقات ادبی و برای رفع دشواریهای موجود در متون منظوم و منثور مورد استفاده قرار می گیرند، بشناسند و شیوه مراجعه بدانها را فرا گیرند. کلمه "مرجع" به معنی آن است که در امور، به او رجوع کنند. در اصطلاح دستوری کلمه ای است که ضمیر غایب بدان برگردد. در اصطلاح کتابشناسی، به کتابی گفته می شود که مطالب آن به ترتیب و نظم خاصی مدون شده باشد، به نحوی که سریع و آسان بتوان به مطلب مورد نظر در آن دست یافت و منطقی رین نظم، ترتیب الفبایی است. مرجع شناسی، در حقیقت شناخت ابزار است، یعنی شناخت منابع تحقیق و روش تحقیق، طرز استعمال و کاربرد آن ابزار و استفاده از منابع و مآخذ است. مرجع شناسی دامنه گسترده ای دارد به نحوی که بیان هر علمی بر آن استوار است و پژوهندگان هر دانشی باید بر اساس آن دانش با منابع و مراجع مربوط به تحقیق خویش آشنایی حاصل کنند، از این جهت می توان گفت «مرجع شناسی پلی است بین محقق و منابع تحقیق» بدیهی است مهمترین وسیله در پژوهشهای ادبی، کتاب است و دسترس به کتاب مستلزم مراجعه به کتابخانه و آشنایی مختصر با روش های کتابداری است تا بدان حد که بتوانند کتاب مورد نیاز خویش را در کتابخانه بیابند. امروزه اکثر کتابخانه های معتبر جهان به منظور ایجاد تسهیلات در کار مراجعان و دانش پژوهان در ترتیب کتابداری به روشهای ماشینی و کامپیوتری رو آورده اند و حتی در مخزنهای دیجیتالی داده اند که محققان به کتابها دسترسی داشته باشند و بتوانند کتابهای مورد نیاز خود را به سرعت و بدون واسطه پیدا کنند و دیری نخواهد گذشت که کتابخانه ای در یک گوشه جهان می تواند با کتابخانه های سراسر جهان در ارتباط باشد و کتاب مبادله کند.